

MINISTERSTVO VNÚTRA

SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Úsek: Heraldická komisia
č.j. HR 18/Z-5/95

Bratislava, 18.01.95.

Mestský úrad
do rúk pána primátora
965 01 Žiar nad Hronom

Vec:
Erb Žiaru nad Hronom

Slovenská genealogicko-heraldická spoločnosť pri Matici slovenskej požiadala Heraldickú komisiu MV SR o pomoc pri doriešení niektorých mestských erbov, ktoré budú aplikované na pripravovanej "Heraldickej mape Slovenska". Heraldická komisia MV SR sa oboznámila s podobou erbu, ktorý mesto Žiar nad Hronom dnes používa a s jeho obsahom vyjadriala súhlas. Komisia konštatovala, že erb svojim hlavným motívom nadväzuje na historický symbol Sväteho Kríža nad Hronom a teda má v erbe svoje opodstatnenie.

Komisia však zároveň vyslovila ľútosť nad tým, že mesto nekonzultovalo postup pri tvorbe mestského erbu s odborníkmi. Výsledkom je, že erb má viaceré vážne formálne heraldické nedostatky. Je delený, čo je bez väčnej heraldickej príčiny nezmyselné. Lúče sú hore ukončené, čím vyvolávajú dojem klinov. Kríž v novom erbe sa vznáša, kým kríž v historickej pečati je hmotnejší a vyrastá z trojvršia. Položením strieborného kríža na zlatú plochu je porušené základné heraldické pravidlo o kombinovaní heraldických kovov a farieb.

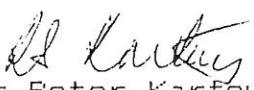
Heraldická komisia MV SR preto odporúča, aby erb Žiaru nad Hronom mal túto podobu: v modrom štítte z dvoch strieborných zvlnených pruhov vyrastá zlatý kríž, zo základu ktorého na obe strany vychádzajú po dva rozširujúce sa zlaté lúče.

Erb v navrhovanej podobe bude vhodne zapadať do rámca ostatných slovenských mestských erbov, bude v súlade s princípmi mestskej heraldickej tvorby. Bude to tzv. hovoriaci erb vyjdarujúci súčasný názov mesta. Zároveň bude korespondovať s historickým pomenovaním mesta. Symbol bude mať aj určitú mystickú myšlienku (pevného kríža v neistých vodách života) čo ho stavia do kategórie najpozoruhodnejších mestských erbov.

Bratislava
ministerstvo vnútra

Komisia je presvedčená o záujme mesta používať erb, ktorý je po heraldickej stránke správny a verí, že mesto jej v najkratšom možnom termíne oznámi svoje stanovisko, aby komisia mohla erb mesta Žiar nad Hronom uzavrieť, odporučiť ho na zaevidovanie do Heraldického registra SR a na publikovanie v spomenutej Heraldickej mape Slovenska.

Prikladáme náčrt erbu, ktorý pripravil tajomník komisie PhDr. Ladislav Vrteľ.

PhDr. Peter Kartous, CSc.
predseda
Heraldickej komisie MV SR

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SEKCIA VEREJNEJ SPRÁVY

odbor archívov a registrácií - heraldický register

Križkova 7, 811 04 Bratislava 1

11/5/05

Mestský úrad
do rúk pána primátora
965 01 Žiar nad Hronom

Váš list číslo/zo dňa
337/2005 1. 2. 2005

Naše číslo
SVS-204-2005/00212

Vybavuje/linka
PhDr.Lad.Vrtel /278

Bratislava
14. 02. 2005

Vec
Symboly mesta Žiar nad Hronom

V súvislosti s Vašim listom uvedeného čísla si Vám dovoľujeme oznámiť nasledovné:

Mesto Žiar nad Hronom prijalo r. 1970 spolu s erbom s motívom hlinikárne aj vlajku, pozostávajúcu z dvoch vodorovných pruhov - žltého a modrého.

Ministerstvo vnútra SR pri publikovaní mestských erbov a vlajok akceptovalo podobu erbu, navrhlo však žltú a modrú v mestskej vlajke, ktorá by inak bola identická s vlajkou Košíc, doplniť o červenú a bielu z farieb mestského erbu. Tak vznikla r. 1990 štvorpruhová vlajka, ktorá bola spolu s vtedajším erbom uverejnená v knihe Erby a vlajky miest v Slovenskej republike, Bratislava 1991.

20. 1992 a 21. 9. 1995 mesto vykonalo úpravu svojich symbolov, o čom však heraldická komisia MV SR nebola informovaná. Zrejme vtedy mesto aj prijalo erb, ktorého obsah, t.j. spojenie myšlienky kríža, lúčov a rieky možno považovať za veľmi vhodné, no tento erb nie je dielom heraldika a obsahuje viacero závažných heraldických nedostatkov. Vtedy mesto zrejme prijalo aj vlajku o ktorej sa ministerstvo dozvedá až z Vášho listu z 1. 2. 2005.

V priebehu rokov 1994 - 1996 pripravovala Slovenská genealogicko-heraldická spoločnosť vydanie heraldickej mapy „Slovensko v symbolike miest“ a mesto jej dňa 14. 4. 1994 poslalo podklady s novým erbom. Keďže erb s heraldickými nedostatkami nebolo možné publikovať v pripravovanej heraldickej mape, Genealogicko-heraldická spoločnosť sa obrátila na Heraldickú komisiu MV SR s iniciatívou o doriešenie problematiky symbolov mesta Žiar nad Hronom. Vzhľadom na to že podobné problémy nastali v erboch viacerých miest, ktoré si začiatkom 90 tych rokov upravili svoje erby bez konzultácie s heraldikom, Heraldická komisia uskutočnila niekoľko mimoriadnych zasadnutí so zástupcami dotknutých miest a vo vzájomnej spolupráci sa doriešila ich symbolika. V januári r. 1995 sa uskutočnilo takéto rokovanie so zástupcami mesta o problematike symbolov mesta Žiar nad Hronom: Ministerstvo vnútra SR vo svojom liste mestu z 18. januára 1995 zhŕnulo výsledky rokovania. Zároveň poslalo mestu skicu heraldického riešenia mestského erbu.

Pokial' ide o vlajku, dovoľujeme si Vás upozorniť, že žlto-modro-bielá vlajka, o ktorej píšete vo Vašom liste z 1. 2. 2005 a ktorú kodifikuje Vaše č. VZN 4/1995 patrí mestu Myjava a vlajka žlto-bielo-modrá, ktorú (podľa prílohy zrejme skutočne používate) patrí mestu Sobrance. Heraldická komisia bola informovaná o existencii žlto-modrej vlajky, ktorá, ako sa zdá, mohla súvisieť s tradičnými farbami sv. Kríža, keďže si tieto farby mesto r. 1970 potvrdilo napriek iným farbám erbu. Ked'že túto kompozíciu dávnejšie používa mesto Košice, Heraldická komisia navrhla kompozíciu štvrteneho listu vlajky v historických farbách, a to preto, aby deliace línie evokovali symboliku kríza - hlavného motívu mestského erbu.

Heraldická komisia je presvedčená, že mestu záleží na heraldickej správnosti svojho erbu a na jedinečnosti jeho vlajky, preto záväzi uvedené odborné heraldické pripomienky komisie. Pokial' ide o autorstvo erbu, ministerstvo o autorovi nebolo informované, považuje však za samozrejmé, že na základe Vášho listu z 1. 2. 2005 ho bude pri publikovaní erbu Žiaru nad Hronom uvádzať.

PhDr. Peter Kartous, CSc.
riaditeľ odboru
predseda heraldickej komisie

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SEKCIA VEREJNEJ SPRÁVY

odbor archívov a registratúr - heraldický register

Križkova 7, 811 04 Bratislava 1

Mestský úrad
do rúk pána primátora
965 01 Žiar nad Hronom

Vážil číslo/zo dňa
33/2005 28. 2. 2005

Naše číslo
SVS-204-2005/212

Vybavuje/linka
PhDr. Lad. Vrtel /278

Bratislava
15. 3. 2005

Voc
Eti mesta Žiar nad Hronom

V súvislosti s Vašim listom uvedeného čísla z 28. februára 2005 Vám v prílohe posielame kópiu listu Ministerstva vnútra SR mestu Žiar nad Hronom z 18. 1. 1995 a vtedy pripravenú skicu heraldicky upraveného návrhu mestského erbu.

Pokial' ide o podobu erbu, veríme, že je v záujme mesta používať heraldicky správny erb, ktorý je vizitkou mesta. Erb prijatý mestom má však viaceré heraldické nedostatky a je na prvý pohľad zrejmé, že ho nepripravoval heraldik, i keď nechceme znižovať jeho umeleckú hodnotu.

Problémy, ktoré spôsobuje nedodržanie základného pravidla erbovej tvorby o zákaze kladenia striebornej (t.j. bielej) na zlatú (t.j. žltú) sú viditeľné aj na Vami používanom ďebi na hľavičkovom papieri mesta, keď sa strieborný (biely) kríž musel zmeniť na čierny. Heraldická komisia by sa spreneverila svojmu poslaniu ak by pripustila, že používaný erb rešpektuje základné pravidlá erbovej tvorby. Kompromis pri hlavnom erbovom znamení je ľahko predstaviteľný.

Rovnaké výhrady sa týkajú aj mestom používanej vlajky. Sivá ani strieborná nepatria medzi vlajkové farby a takáto vlajka by bola anomáliou medzi ostatnými mestskými a obecnými vlajkami preto ju Heraldická komisia MV SR nemôže odporučiť na zapísanie do Heraldického registra.

Heraldická komisia MV SR je presvedčená, že je vhodnejšie chybu čo najrýchlejšie priznať a napraviť, ako v nej pokračovať d' ďalších desať rokov. Napokon podoba, ktorú odporúča Heraldická komisia nepredstavuje obsahovú, ale iba heraldickú úpravu používaného erbu, preto nepredpokladáme, že by si vyžiadala veľké finančné náklady.

PhDr. Peter Kartoš, CSc.

riadič odboru

predseda heraldickej komisie

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
SEKCIA VEREJNEJ SPRÁVY

odbor archívov a registratúr

heraldický register

Krížkova 7, 811 04 Bratislava

MESTSKÝ ÚRAD Žiar nad Hronom	Čís. doporuč.
Ev. číslo: 14777/2016	RZ:
Došlo: 25-04-2016	
Číslo sponu:	ZH-LU:
Přílohy:	
Vybavuje:	

Mestský úrad Žiar nad Hronom
Kancelária primátora mesta
Š. Moyzes 46
965 19 Žiar nad Hronom

Váš list číslo/zo dňa
s.n. 2016

Naše číslo
SVS-OAR1-2016001102

Vybavuje
PhDr. Ladislav Vrtel/278

Bratislava
19. 04. 2016

Vec

Symboly mesta Žiar nad Hronom

- stanovisko

V súvislosti s nedoriešenou problematikou symboliky mesta Žiar nad Hronom a otázkami, ktoré ste formulovali vo svojom liste č. 18100/2015 z 23. 06. 2015 Vám oznamujeme nasledovné:

1. Heraldická komisia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky sa viackrát vyjadriala k erbu vytvorenému pánom akad. soch. Ladislavom Bódim a opakovane vyjadriala heraldické pripomienky k nemu. Komisia konštatovala, že erb je, pokiaľ ide o výber motívov, veľmi vhodný, no po heraldickej stránke nesplňa základné heraldické pravidlá erbovej tvorby, a teda ho nemôže odporučiť na zapísanie do Heraldického registra Slovenskej republiky. Ministerstvo vnútra tlmočilo mestu všetky heraldické pripomienky vo svojich listoch č. HR 18/Z-5/1995 z 18. 01. 1995, č. SVS 204-2005/00212-002, zo 14. 02. 2005 a č. SVS-204-2005/00212-004 z 15. 03. 2005.

2. Heraldická komisia MV SR v roku 1995 odporučila formálnu heraldickú úpravu erbu bez toho aby sa jeho obsahová náplň menila. Tajomník komisie PhDr. Ladislav Vrtel pripravil skicu heraldickej úpravy, ktorú ministerstvo posalo mestu spolu so svojím stanoviskom dňa 18. 01. 1995. Mesto proti upravenému návrhu nemalo až do roku 2005 žiadne výhrady.

3. Vo všetkých pečatiach Sväteho Kríža je zobrazený kríž, často aj s korpusom Krista. Najstaršie pochádza zrejme už z 15. stor. V 17. stor. sa v mestskej pečati objavuje postava biskupa - sv. Vojtechu, patróna Ostrihomskej arcidiecézy.

Heraldická komisia Ministerstva vnútra SR odporúča, aby mesto akceptovalo heraldicky upravený erbu (tzv. neoficiálny) alebo aby v súlade s platnou legislatívou predložilo Ministerstvu vnútra SR taký návrh, ktorý by spĺňal základné heraldické kritériá a mohol byť zapísaný do Heraldického registra Slovenskej republiky.

Mgr. Mária Mrižová, PhD.
poverená zastupovaním riaditeľa odboru
heraldický register